

Žena slabi (?) spol.

Iz življenja. Spisala Márica.

Skrbela je za svoj obstanek šivaje marljivo od zore do mraka. Htela je vbadati, meriti, primerjati, vsprejemati in oddajati dela.

Neizrečeno je bila pridna. Ko je pa ob nedeljah oblekla svojo najlepšo, elegantno, moderno obleko, je bila nepopisno dražestna.

Mladič in postareni možje so se ozirali za njo, ko se je šetala z lehkimi koraki po Corsu a žene in devojke so ji gotovo zavidale goste, črne lase, počesane tako umetno, kakor bi jo bila počesala sama češalka. In ta glavica je bila razven najhujše zime vedno odkrita, kakor je šega med tržaškimi šiviljami.

Njen gibki, vitki, polni stas v obleki po zadnjem kroji, zavidala bi vsaka aristokratinja.

Obrazek jej je bil podolgast, fin, polt bronasto temna, a izraz tega obraza je bil ljubeč, mil, dober. Oči so jej bile črne, vedno malo rdeče od prehudega napenjanja, a gledale so nedolžno, neizkušeno in udano v svet.

Lep, mičen cvet je bila Novakova Fani. Svetá ni poznala. Živela je sama sé strogo, pobožno materjo, katera je imela po pokojnem možu 12 goldinarjev pokojnine; za vse drugo je morala skrbeti Fani.

Mati je pač videla, da hčerka ugaja temu in onemu, a vedela je tudi, da ta in oni nima poštenih, dobrih namenov žnjo.

Prišel je mlad nižji uradnik, kateremu so še le jeli rasti brki ter takoj razvil svoje namene materi in hčeri.

Ugajal je prvi in drug, materi zato, ker je videla, da ima res resne namene, a hčeri, ker je znal govoriti — po njej skromni misli — sladko in lepo.

Imel je petinštirideset goldinarjev na mesec. Ko je pa sedel po cele popoldneve poleg nje, tedaj je z besedami delal s temi 45timi goldinarji naravnost čudeže.

Slikal jej je krasno bodočnost. Dokazoval jej je in računil ter dokazal naposled, da mu bode še preostajalo za nedeljske izlete v bližnje kraje, bodisi po železnici ali s parnikom.

In ona mu je verjela vse, verjela do novčiča v njegove račune.

Pravil jej je, da bode delala le zase in zanj ter za otroke, dejal je tiše, a ona je zardela; za druge ne bode šivala, tega Bog varuj!

Ko bi bilo dekle le malo pomislilo, prišlo bi bilo do sklepa, da ji ljubljene obeta čudeže, kakoršnih je bil le Spasitelj sposoben, ko je z petimi hlebi nasitil toliko tisoč mož, a je ostalo potem še dvanajst košev kruha.

Ljubezen jo je preslepila in njegove sladke, nadepolne besede so jo omamile.

Nekega lepega pomladanskega jutra sta se poročila ter živela nekaj tednov v blaženosti in sreči.

Kratek čas! Kmalu je revica mlada žena izpoznala, da iz nič ne more pripraviti niti najbornejšega kosila in proti koncu meseca ni imela denarja niti za najpotrebnejše reči.

Mož pa, on je imel raznih troškov in potrebščin, katerim se ni mogel odreči, kar je izprevidela tudi ona, ko jej je razlagal kako in kaj.

Pred večerjo je moral vsaj včas na pivo, kaditi je pa moral vsaj športske cigaretk — kadil je tako malo, le 6—7 cigaretk na dan.

Opravititi je imel v svoji službi le do dveh popoldne, potem je pa bil svoboden do družega dne in popoldnevi so bili včas neznosno dolgočasni, da je moral h kakemu znancu ali v gostilno.

Radi prijateljev je izostal večkrat tudi po noči, oh, ti prijatelji bili so takovi lumpi! — vsklikal je večkrat z neko radostjo.

Prosil je enkrat, dvakrat predujem na plači in napravil je še tu in tam nekaj malih dolgov, za katere pa ni vedela njegova žena.

Ob letu sta dobila prvega otroka, ob drugem družega, tretjega...

Že po prvem je mlada žena uvidela, da nima s čim obleči ni sebe ni otroka ter da bode morala zopet šivati za druge.

Najprej je pričela šivati za najintimnejše znance in prijatelje, a ti znanci in prijatelji so ji pripeljali svojih znancev in ona je vsprejemala vedno rajši tudi nove čisto nepoznane klijente.

Potrebščine v družini so rastle čedalje bolj; prišel je četrti, peti otrok, a mož je imel vedno le isto plačo. Po dveh popoldne, ko se je vračal iz družbe, je poležaval na divanu, posedal v krčmi ali pri kakem znancu.

Marljiva žena je pa vbadala in vbadala, kakor prej, dokler je bila dekle in še bolj, kajti oblačiti in obuvati je morala sé svojim zaslužkom petero otrok. Po dnevu je urejevala svoje malo stanovanje, prala, gladila kuhala, odpravljala otroke in moža ter vsled tega vtegnila šivati le malo. V noči pa, ko je njen mož posedal v gostilni ali včas že sladko spal in hreščal, je vbadala revica vbod za vbodom ali hitela drdrati sé šivalnim strojem.

Ko je popoldne bil svoboden ter ležal na zamazanem od otrok pokvarjenem divanu, dejala mu jo včas žena tiho, boječe in milo:

— Glej, tudi danes je v listu, da se nekdo ponuja za pisarno dve ali tri ure popoldne, ne bi bil mogel tudi ti tako? —

Iz njegovega grla je prišel nek potrjevalen glas, a ležal je mirno dalje in ni si poiskal ničesa, da bi njej polajšal življenje.

V tem, ko je njen stroj včas urno drdral, ali je njena šivanka

pridno vbadala, zajokal je kak otrok ter poprosil vode ali kruha. Odložila je tedaj delo, ustavila stroj, ustala, tekla v kuhinjo ter prinesla otroku vode, on je pa ležal na divanu, mirno gledal v strop ter kadil svoj šport.

Utrujena od preobilega dela z otroci, utrujena šivanja, pripravljanja, likanja, legala je včasih po noči prej, nego je on prihajal od prijateljev ali iz gostilne.

Vzbujal jo je tiho in počasi radi otrok ter rekel :

— Ničesa nisem večerjal ; ne bi li mogla, draga ženka, napraviti kaj v naglici ? —

In vstajala je molčé, molčé šla v kuhinjo, zanetila ogenj ter naglo pripravila kakovo malenkost.

Otroci so rastli in jeli zahajati v šolo. Bili so ubožno, a vedno čedno oblečeni. Tudi ona ni izdajala v obleki svoje revščine, a obleke so morale biti ozke kakor na dvanajstletno deklico, drugače bi bile visele na njej.

Mož je pa hodil okoli v stari zanemarjeni obleki, vse popoldneve brez dela, brez skrbi, kajti v njegovi plitvi glavi je nedostalo s časoma tudi prostora za skrbi.

Z leti se je širila njegova rast odebelel je, da je hodé sopihal, a plača, ki je bila vedno ista, zadostovala je komaj zanj.

V tem, ko se je ona vbivala z delom noč in dan ter skrbela za dom, sebe in petero otrok, posedal in ležal je on vse popoldneve.

Ko je opravil svojo malo službeno dolžnost, razlila se mu je blaženost in sreča po vsem obrazu, a prišedši domov, moral je že biti točno in strogo obed na mizi.

Ona je pa vedno molčé delala, molčé ubogala, molčé ga čestokrat gledala s pogledom, o katerem nisi vedel, ali se ji oni vedni lenuh studi, ali ga samo — pomiluje in prezira.

Kdo je kriv ?

Vsa moja sreča je šla v pustiv,

Za njó se oziram zdaj hrepentljev,

Vprašujem globoko v svojo dušo :

Kdo pač je nje brzega bega kriv ?

„Nezgodna zvezda, pod katero si rojen“,

Potrze je moje duše odziv,

In krivi ljudjé so, mrzlo veleči :

Hvaležen bodi samó, da si živ.

Anton Medved.